

Aan de gemeenteraad

Datum : 24 maart 2026
Zaaknummer : 4877023
Contactpersoon : Noortje Enklaar
Telefoonnummer : 06-43275472

Onderwerp: Stand van zaken Essentiële Jeugdhulpfuncties

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de stand van zaken van de Essentiële jeugdhulpfuncties.

Inleiding

Vanaf 1 januari 2025 werken de zeven Gelderse jeugdhulpregio's (G7) samen aan de essentiële jeugdhulpfuncties (EF). Dit zijn integrale hoogspecialistische jeugdhulpvormen. Het gaat om zorg die slechts beperkt nodig is, maar wel in lijn met de Jeugdwet beschikbaar moet zijn voor jeugdigen met complexe hulpvragen. Deze zorg is in het huidige systeem lastig of niet te realiseren, omdat het vaak meerdere disciplines vereist. Daardoor moeten jongeren en ouders met complexe hulpvragen soms lang op hulp wachten, worden ze te vaak doorgeplaatst of vinden zij passende zorg alleen ver van huis.

EF sluit aan bij de landelijke [Hervormingsagenda Jeugd](#), waarin wordt ingezet op het voorkomen van residentiële jeugdhulp. Dit is jeugdhulp waar jeugdigen op een leefgroep wonen. Daar waar residentiële jeugdhulp toch nodig is wordt er ingezet op een huiselijke en kleinschalige woonvorm ter bevordering van een succesvolle terugkeer naar huis.

In juli 2025 ([raadsbrief EF juli 2025](#)) bent u geïnformeerd over dit initiatief en is beloofd dat we in het eerste kwartaal van 2026 de eerste ervaringen met u delen. In deze raadsbrief wordt kort toegelicht wat deze vorm van zorg inhoudt en geven we een stand van zaken van de implementatie van dit initiatief. Hierbij moet er rekening mee worden gehouden dat er voor de implementatiefase zeven jaar is uitgetrokken en dit een eerste inhoudelijke terugkoppeling is van dit meerjarig traject.

Stand van zaken Essentiële Jeugdhulpfuncties

Met de invoering van EF doen alle Gelderse gemeenten en 16 verschillende jeugdzorgaanbieders het samen anders, voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen die jeugdhulp nodig hebben. Samen wordt gekeken naar wat nodig is, waar het goed gaat en waar verbetering noodzakelijk is. Dit wordt gedaan doordat zorgaanbieders expertise bij elkaar brengen, waardoor er geen contra-indicaties meer zijn binnen EF en jeugdigen niet onvrijwillig doorgeplaatst kunnen worden. Zij worden zo dicht mogelijk

Datum: 24 maart 2026
Zaaknummer: 4877023
Pagina: 2

bij huis geplaatst, in een kleinschalige groep en altijd in samenwerking met de omgeving. Het verblijf is zo kort mogelijk en de samenwerking met ouders staat hoog in het vaandel voor een duurzaam vervolg na verblijf.

EF is een intensief meerjarig traject met daarbij één doel: 'samen betere zorg organiseren'. Dit is nodig aangezien uit divers onderzoek is gebleken dat jongeren met complexe problemen vaak niet de juiste hulp krijgen ([onderzoek](#)). Dit gaat om jeugdigen met een complexe zorgvraag die vastlopen in het systeem en vaak niet te horen krijgen. Deze situaties konden ontstaan doordat geen enkele jeugdhulpaanbieder de benodigde zorg alleen kon leveren, omdat niet alle benodigde expertise beschikbaar was onder één dak. Met het gevolg dat meerdere jeugdigen werden verplaatst met soms veel opeenvolgende overplaatsingen.

Om dit te verbeteren is samenwerking tussen de G7 en meerdere zorgaanbieders met verschillende expertises noodzakelijk. Binnen EF wordt de expertise gebundeld, zodat de zorg naar de jeugdige gaat en het geen optie is dat de jeugdige te horen krijgt dat hij de hulp niet kan krijgen. Deze samenwerking is noodzakelijk gezien de hoge mate van expertise die nodig is voor deze doelgroep. Dit proces verloopt niet vanzelf en vraagt om een duidelijke en sterke aansturing. Vanwege deze stevige transformatieopdracht is het nodig dat we een langdurige samenwerkingsrelatie aangaan.

Voor wie zijn de essentiële functies?

Om bovengenoemde redenen is in 2023 besloten om met alle Gelderse Jeugdhulpregio's (G7) de EF te verwerven. Hier hebben 16 zorgaanbieders zich in een consortium, de Gelderse Jeugd Alliantie (GJA), op ingeschreven.

Deze zorgaanbieders bieden hulp aan jeugdigen met de meest complexe hulpvragen. De zorg van EF richt zich op kwetsbare jeugdigen en hun gezinnen en/of netwerk. Hun zorgvragen - en de oorzaken ervan - zijn meervoudig en complex. Niet één probleem is bovenliggend, maar het is een combinatie van meerdere problemen op individueel en systemisch niveau.

Jeugdigen en gezinnen die gebruik maken van EF ontvangen integrale hoogspecialistische zorg gecombineerd met verblijf, onderwijs en vrijetijdsbesteding. Aanbieders uit verschillende disciplines - waaronder jeugd & opvoeding, jeugd GGZ, verslavingszorg en forensische zorg - werken samen om de benodigde zorg te leveren en de benodigde specifieke kennis en vaardigheden te bundelen. De hulp vraagt dus om een samenwerking tussen verschillende sectoren in de zorg, omdat verschillende expertises nodig zijn.

Denk bijvoorbeeld aan een kind dat moeilijk gedrag vertoont en psychische klachten heeft in combinatie met een verslaving. Daarnaast kunnen er ook moeilijke situaties in het gezin zijn, zoals een scheiding, verslaving, psychische problemen bij ouders, huiselijk geweld en/of geldproblemen, die van invloed zijn op de jeugdigen. Met EF is het de bedoeling dat naar al deze problemen wordt gekeken en dat

Datum: 24 maart 2026
Zaaknummer: 4877023
Pagina: 3

zorgaanbieders met verschillende expertises binnen de alliantie samen aan de slag gaan om het gezin en de jeugdige te helpen.

Stand van zaken

In 2024 is met alle partners het convenant EF gesloten, waarna op 1 januari 2025 in samenwerking met alle partijen de start is gemaakt. In het algemeen komt uit de ambtelijke evaluatie EF dat er sinds de start van EF door alle betrokkenen hard is gewerkt, maar tegelijkertijd is er nog veel werk te doen. Steeds vaker wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld om een oplossing te vinden voor 'stokkende casuïstiek': jeugdige met erg complexe problematiek, voor wie niet direct een passende plek lijkt te zijn. Naast deze algemene bevinding over EF, volgt hieronder meer over de verschillende onderdelen van EF en ten slotte een terugkoppeling over de Arnhemse jeugdigen die verblijven binnen EF.

Centrale voordeur

De aanmeldingen van EF komen binnen bij de 'centrale voordeur'. Deze wordt steeds beter gevonden door de verwijzers (sociaal wijkteam, gecertificeerde instellingen, medisch specialisten) ook als het gaat om consultatie. Daarnaast ontvangt degene die een aanmelding doet sneller een terugkoppeling over de aanmelding, zodat duidelijk wordt of de situatie van de jeugdige passend is voor een plaatsing binnen een EF-voorziening.

Mobiele brigade

Een belangrijk uitgangspunt van EF is, we voorkomen instroom in EF en plaatsen geen jongeren onvrijwillig over naar een andere plek. De mobiele brigade is een team dat actief en snel handelt en alles inzet wat nodig is voor het voorkomen van verblijf in EF en onvrijwillige doorplaatsingen. Het team kijkt qua oplossingen met een frisse blik en buiten de kaders.

Er zijn geen cijfers over de resultaten van de mobiele brigade, maar de eerste berichten zijn gunstig en de mobiele brigade wordt goed gevonden. Het eerste jaar is de inzet van de mobiele brigade gericht geweest op het voorkomen van overplaatsingen. Het komend jaar wordt gekeken of de mobiele brigade door kan ontwikkelen naar het helpen van kinderen in pleeggezinnen en thuiswonende kinderen ter voorkoming van een plaatsing in EF.

1-op-1 begeleiding

Met regelmaat wordt 1-op-1 begeleiding voor een kind op een groep ingezet. Het gaat om kinderen die binnen de jeugdzorg verblijven, maar een individuele begeleider nodig hebben, omdat het anders niet goed gaat op de groep. Deze zorg is onwenselijk omdat het vooral een signaal is dat het kind niet op een goede plek zit of dat er iets anders nodig is dan wat er op die plek wordt geboden. Binnen EF was 2025 een overbruggingsjaar en we werken vanaf 2026 toe naar nul inzet van 1-op-1 begeleiding. Er wordt hard gewerkt om de afbouw van de 1-op-1 begeleiding te realiseren met de inzet van extra expertise zodat de plek aansluit bij de zorgvraag van de jeugdige. Er zijn twee Arnhemse jeugdigen waarbij sprake is van deze inzet.

Datum: 24 maart 2026
Zaaknummer: 4877023
Pagina: 4

Aanvullende integrale zorg

Dit gaat over individuele behandeling en soms extra individuele begeleiding aan jeugdigen binnen EF. Deze wordt geboden door de aanbieder bij wie de jeugdige verblijft of in samenwerking met andere aanbieders, afhankelijk van de expertise die nodig is voor de jeugdige en het gezin. Het team integrale aanvullende zorg voegt ontbrekende expertise toe aan een bestaand zorgteam rondom een cliënt die binnen EF verblijft ('extra expertise'). Kernpunt van deze inzet is dat deze integrale zorg naar de jeugdige toe wordt gebracht en niet wordt verplaatst. Dit team is actief vanaf half augustus 2025. Het is te vroeg om al conclusies te trekken over de inzet van de aanvullende integrale zorg vanwege het korte tijdsbestek.

Arnhemse jeugdigen

In 2025 t/m nu waren er in totaal 18 Arnhemse jeugdigen woonachtig binnen EF. Op dit moment wonen er 11 Arnhemse jeugdigen op een EF-verblijfsplek. 9 jeugdigen daarvan vallen onder de 100 duurste casussen van Arnhem, waar u kortgeleden over geïnformeerd bent ([Raadsbrief analyse casuïstiek februari 2026](#)). Dit komt overeen met de resultaten uit de analyse, aangezien we binnen EF te maken hebben met de meest complexe zorg. Waar in veel gevallen meerdere expertises ingezet moeten worden voor het realiseren van passende zorg.

Wij hebben geen inhoudelijke betrokkenheid op casusniveau bij deze jeugdigen. Hierdoor kunnen wij geen uitspraken doen over de eventuele effecten van EF voor deze Arnhemse jeugdigen. Deze jeugdigen zijn zowel door Stichting wijkteam Arnhem als door de gecertificeerde instellingen (GI's) doorverwezen.

De ervaringen van deze partijen zijn wisselvallig, ondanks dat er vooruitgang is. Dit heeft voornamelijk te maken met het gegeven dat deze jeugdigen in de meest kwetsbare situatie zitten, waar we zo snel mogelijk een passende oplossing voor willen hebben. Alleen dit is gezien het feit dat we binnen EF te maken hebben met een nieuwe samenwerking en de meest complexe problematiek een uitdaging. Hierdoor lopen het Sociaal Wijkteam Arnhem en de GI's ertegenaan dat jeugdigen en gezinnen soms langer moeten wachten op de passende zorg dan wenselijk is. Een plaatsing binnen EF is (gelukkig) niet iets wat veelvuldig voorkomt en daarnaast is het een project in ontwikkeling, waardoor afspraken in beweging zijn en samenwerkingen op gang moeten komen. De ontwikkelingen van deze jeugdigen en gezinnen blijven we in relatie tot de gestelde criteria van EF volgen.

Ten slotte

Dat deze enorme transformatieopgave tijd vraagt is geen verrassing. 16 welwillende jeugdzorgaanbieders hebben zich gecommitteerd aan een samenwerking om daadwerkelijk de juiste zorg in te zetten voor kwetsbare jeugdigen en gezinnen in lijn met de landelijke opgave van 'zo thuis mogelijk'. Samenwerken kost tijd en eenieder realiseert zich tegelijkertijd dat die tijd er niet is, omdat de zorg nu nodig is en niet morgen. Met elkaar is het hard werken en we zien vooruitgang om dit daadwerkelijk te realiseren. Het feit dat deze samenwerking gerealiseerd is in G7-verband, maakt dat de zorgaanbieders makkelijker en intensiever met elkaar samenwerken om ook voor de meest complexe hulpvragen passende zorg te bieden.

Datum: 24 maart 2026
Zaaknummer: 4877023
Pagina: 5

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema

A. Marcouch